

Επαγγελματική εκπαίδευση και ανάπτυξη

Καθηγητής Νικόλαος Σ. Μουσιόπουλος, πρώην Κοσμήτορας Πολυτεχνικής Σχολής Α.Π.Θ.

Δρ. Θεοδώρα Σλίνη, Ε.Δ.Ι.Π. Τμήματος Μηχανολόγων Μηχανικών Α.Π.Θ.

Το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα βρίσκεται σε κρίσιμο σταυροδρόμι, όπως σημειώνεται σε πρόσφατη έκθεση της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ, Νοέμβριος, 2016). Το εθνικό σχέδιο δράσης για την εκπαίδευση (Υπουργική Απόφαση 11803/18-12-2015) προέβλεπε τη σύσταση επιτροπών με τη συμμετοχή ενδιαφερόμενων φορέων, επαγγελματιών και κοινωνικών εταίρων και εστίαζε σε θέματα όπως: το εθνικό εκπαιδευτικό πλαίσιο, η μεταρρύθμιση της υποχρεωτικής εκπαίδευσης, η κατάρτιση των εκπαιδευτικών, η ψηφιακή εκπαίδευση, η εισαγωγή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, η μεταρρύθμιση της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, η επαγγελματική εκπαίδευση και η χρηματοδότηση της εκπαίδευσης. Ακολούθως, τον Ιούνιο του 2016 παρουσιάστηκε η νέα στρατηγική για την τριτοβάθμια εκπαίδευση, που καλύπτει την περίοδο 2016-2020, με την οποία επιχειρείται η εκπόνηση μακρόπνοου στρατηγικού σχεδιασμού και προσανατολισμού για την τριτοβάθμια εκπαίδευση στη χώρα. Μεταξύ των στόχων που έχουν τεθεί περιλαμβάνεται η βελτίωση της διασφάλισης της ποιότητας στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, αλλά και η υποστήριξη της έρευνας και η προαγωγή της καινοτομίας.

Ωστόσο, η στρατηγική αυτή, σύμφωνα με την έκθεση της ΕΕ και στοιχεία του ΟΟΣΑ, δεν περιέχει αρκετά ειδικά και στοχευμένα μέτρα, με αποτέλεσμα να καθίσταται δύσκολη η πλήρης και αποτελεσματική υλοποίησή της. Συγκεκριμένα, η έκθεση διαπιστώνει πως οι επιδόσεις είναι απογοητευτικές όσον αφορά στην απόκτηση βασικών δεξιοτήτων από τους νέους και τους ενήλικες, τη συμμετοχή στην επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, καθώς επίσης και την εκπαίδευση των ενηλίκων. Αξίζει να σημειωθεί πως η Ελλάδα εμφανίζει το υψηλότερο ποσοστό νέων ανθρώπων που είναι πτυχιούχοι τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και βρίσκονται εκτός εκπαίδευσης, απασχόλησης ή κατάρτισης. Την ίδια στιγμή, παρά το ότι ο αριθμός των νέων γυναικών που επιτυγχάνουν ανώτερα επίπεδα εκπαίδευσης εξακολουθεί να είναι υψηλότερος από τον αντίστοιχο αριθμό των ανδρών, τα ποσοστά απασχόλησης των γυναικών παραμένουν χαμηλότερα από τα ποσοστά των ανδρών.

Παράλληλα, η Ελλάδα κατατάσσεται 26^η στο σύνολο των 28 κρατών μελών της ΕΕ στο δείκτη ψηφιακής οικονομίας και κοινωνίας για το 2016. Το γεγονός αυτό αποτυπώνεται στη δυσκολία που αντιμετωπίζουν οι ελληνικές επιχειρήσεις στην εύρεση εξειδικευμένου προσωπικού με τις κατάλληλες ψηφιακές δεξιότητες, καθώς μεγάλος αριθμός ταλαντούχων, καταρτισμένων ατόμων μεταναστεύουν στο εξωτερικό για να αναζητήσουν καλύτερες μισθολογικές απολαβές ή καλύτερες συνθήκες διαβίωσης και εργασίας. Ωστόσο, το ποσοστό των πτυχιούχων στους κλάδους των φυσικών επιστημών, της τεχνολογίας, της μηχανικής και των μαθηματικών αυξάνεται, ενώ το ποσοστό απασχόλησης των πρόσφατα αποφοιτησάντων από την τριτοβάθμια εκπαίδευση παραμένει πολύ χαμηλό. Παρά την οριακή βελτίωσή του το 2015 σε σχέση με το 2014, ο αντίστοιχος δείκτης ανέρχεται σε 49,9% και υπολείπεται σημαντικά του μέσου όρου της ΕΕ των 28, ο οποίος το 2015 ανήλθε σε 81,9%.

Ένα ακόμη καίριο σημείο που αποτυπώνεται στην έκθεση αφορά στη συμμετοχή στην επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση (ΕΕΚ) στην Ελλάδα, δείκτης που παρέμεινε σε μεγάλο βαθμό σταθερός το 2014, με ποσοστό 31%, ωστόσο και πάλι σημαντικά χαμηλότερος από τον μέσο όρο της ΕΕ (48%). Ταυτόχρονα, η συμμετοχή των ενηλίκων στην εκπαίδευση, η οποία ανήλθε στο 5,7 % το 2015, παρέμεινε επίσης σε χαμηλά επίπεδα και απείχε πολύ από τον μέσο όρο της ΕΕ (10,7%). Η χώρα μας σύμφωνα με τα πρόσφατα στοιχεία εμφανίζει εξαιρετικά χαμηλό ποσοστό απασχόλησης για τους πρόσφατα αποφοιτήσαντες από προγράμματα ανώτερης δευτεροβάθμιας ΕΕΚ. Χαρακτηριστικά αναφέρεται πως κατά το 2015 το ποσοστό αυτό ανήλθε σε 37,5%, σχεδόν στο μισό του αντίστοιχου μέσου όρου της ΕΕ (73 %).

Λαμβάνοντας υπόψιν τις παραπάνω διαπιστώσεις και τα σημερινά δεδομένα, προβάλλει πιο επιτακτική από ποτέ η χάραξη μίας εθνικής στρατηγικής που θα διασυνδέει ευθέως την εκπαίδευση με την απασχόληση και θα επικαιροποιείται με βάση τις ανάγκες τις αγοράς και τις κοινωνικο-οικονομικές συνθήκες. Προς αυτήν την κατεύθυνση, η Πολυτεχνική Σχολή του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης σε συνεργασία με την «Πρωτοβουλία για Παιδεία και Ανάπτυξη» (ΠΡΩ.ΠΑΙΔΕΙΑ., <http://prwpaideia.eu>) διοργάνωσε με μεγάλη επιτυχία το Σάββατο 10 Δεκεμβρίου 2016 Ημερίδα με τίτλο «Επαγγελματική Εκπαίδευση και Ανάπτυξη». Υποστηρικτές της Ημερίδας ήταν ο Σύνδεσμος Βιομηχανιών Βορείου Ελλάδος, ο Σύνδεσμος Εξαγωγέων Βορείου Ελλάδος και το Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Θεσσαλονίκης. Η Ημερίδα αυτή ανέδειξε την ανάγκη συνέχισης του συντονισμένου διαλόγου μεταξύ ακαδημαϊκών, επαγγελματικών και επιστημονικών φορέων, αλλά και εκπροσώπων της κοινωνίας των πολιτών προς διερεύνηση των τρόπων διασύνδεσης της επιτυχούς και αποδοτικής επαγγελματικής εκπαίδευσης με τις προοπτικές ανάπτυξης της χώρας.